

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR.88
din 02.06.2010**

Dosar nr.: 54/2010

Petiția nr.: 1175 din data 15.02.2010

Petenți: S M

Reclamat:

Obiect: modalitatea de aplicare a legii nr. 18/1991

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. S M , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1.

II. Obiectul sesizării

2.1. Petenta se adresează Consiliului cu privire la modalitatea de aplicare a legii nr. 18/1991 de către autoritățile locale, în ceea ce privește dreptul său de proprietate față de alți vecini.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Petenta arată că timp de 16 ani s-a adresat autorităților publice și justiției prin intermediul instanțelor judecătorești de fond și ierarhice inclusiv curtea supremă, solicitând un răspuns clar și motivat juridic cu privire la favorizarea vecinilor în raport cu situația sa, în ceea ce privește aplicarea art.35 din legea nr. 18/1991 privind restituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției, astfel cum a fost formulată, în temeiul art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

4.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 2154 din 17.03.2010 excepția de necompetență materială, motivată, a fost comunicată petentei. Colegiul a pus în vedere petentei că CNCD nu poate analiza statuările instanțelor judecătorești, nu se poate pronunța asupra aspectelor corelative actului de justiție, în mod special cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.

4.3. Colegiul Director a solicitat petentei să își prezinte propriile apărări față de excepția ridicată, acordând termen la data de 19.04.2010. Prin adresa cu nr. 2798 din 12.04.2010 petenta a comunicat apărările sale.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 1175 din 15.02.2010, petenta susține că art. 35 din Legea nr. 18/1991 privind restituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor a fost aplicat în mod discriminatoriu de către autoritățile locale, în ceea ce privește dreptul său de proprietate față de alți vecini. Astfel, petenta susține că a întocmit dosar încă din anul 1991, în vederea restituirii a 854 mp de teren, însă i-a fost restituită doar o suprafață de 299 mp, comparativ cu alți trei vecini care au beneficiat o suprafață mai mare, deși la o analiză atentă și corectă, doar ea avea dreptul.

5.1.2. Petenta susține că s-a adresat instanțelor judecătorești, a plătit o expertiză tehnică, însă expertiza ce s-a întocmit nerespectând realitatea din teren. În acest sens, petenta susține că prin sentința pronunțată de instanța judecătorească în anul 1995 i s-a restituit suprafața de teren de 854 mp, dar în raportul tehnic erau menționați doar 520 mp.

5.1.3. Petenta susține că s-a adresat și Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru refacerea raportului tehnic și completarea suprafeței până la 854 mp, însă i s-a spus să "nu se obosească să mute gardul dacă nu l-a mutat" rămânând cum a stabilit Curtea de Apel Suceava.

5.1.4. De asemenea, petenta arată că a făcut nenumerate demersuri, chiar a încercat să facă un schimb de teren - 2ha și ceva – din județul Botoșani dar i s-a respins solicitarea pe motiv că este prea departe, însă domnului C L. i s-a aprobat.

5.1.5. Având în vedere cele de mai sus, petenta solicită CNCD sprijin în aflarea adevărului, a unor răspunsuri documentate cu date clare din teren și referitoare la toți cei vizați .

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, precum și de susținerile petentei, Colegiul urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în cauză.

6.2. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.3. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngreunați ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.4. Din acest punct de vedere, Colegiul constată că petenta invocă faptul că în baza art. 35 din legea nr. 18/1991 a întocmit dosar pentru reconstituirea dreptului său de proprietate asupra unui teren. Constatând ca vecinilor li s-a reconstituit drept de proprietate asupra terenului în quantum mai mare, s-a adresat instanțelor judecătorești, însă fără succes, parcurgând etapele de recurs, în ultima instanță la Înalta Curte de Casație și Justiție. La apariția Legii nr. 247/2005 a introdus o nouă acțiune în instanță pentru completarea titlului de proprietate. Petenta arată că aceeași lege a fost aplicată diferit față de ea și vecinii săi, în mod similar și cu privire la încercarea de a se efectua un schimb de terenuri.

6.5. În raport de acest ansamblu de împrejurări invocate în sensul reținerii unui tratament diferențiat ce ar intra sub incidența art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul este practic chemat să se pronunțe asupra unei situații de fapt sub aspectul justificării drepturilor subiective ale petentei corelativ reconstituirii dreptului de proprietate asupra unui teren. Însă această situație decurge ab initio din modalitatea de aplicare a legii în raport cu dreptul de reconstituire respectiv de

restituire a terenurilor, potrivit legislației în materie. În opinia Colegiului, împrejurările invocate de petentă, ce ar presupune analiza obiectului dedus soluționării, sub aspectul art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, exced atribuțiilor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, deoarece acestea vizează în mod indisolubil interpretarea și aplicarea legii fondului funciar, stabilirea modalității concrete de restituire a imobilelor în proprietate potrivit regimului juridic instituit de legiuitor aplicabil situației de fapt, și subsecvent statuarea justificării drepturilor subiective ale petentei.

6.6. Colegiul reține că petentei i s-a pus în vedere să formuleze apărări în raport de excepția de necompetență materială a CNCD invocată din oficiu, în raport cu statuările instanțelor de judecată. Or, din modalitatea în care este redactată plângerea rezultă că, în legătură cu reconstituirea dreptului de proprietate, petenta s-a adresat instanțelor de judecată, fiind nemulțumită de soluțiile pronunțate atât în fond cât și în recurs. Susținerile petentei se circumstanțiază împrejurării că a solicitat 854 m2 de teren existent în spatele casei din care, însă, au primit ceilalți vecini, deși aceștia au depus solicitările peste termenul prevăzut de lege sau nu îndeplineau condițiile legale. În baza unei expertize tehnice neconforme cu realitatea s-a pronunțat sentința civilă a instanței de judecată rămasă definitivă, într-o suprafață mai mică decât cea solicitată, de 854m2. În apărările comunicate la dosar, petenta a arătat că nu s-a adresat CNCD cu privire la soluțiile pronunțate de instanțele de judecată cât, în ceea ce privește autoritatea locală, în speță Pimpria, care i-a acordat doar 299,2 m2 din cei 854m2 existenți în comparație cu ceilalți vecini cărora li s-a atribuit mai mult, deși aceștia din urmă nu aveau dreptul legal la aceste suprafețe.

6.7. Or, chiar dacă s-ar prezuma că faptele ce fac obiectul prezentului dosar vizează în mod direct acordarea unor suprafețe de teren petentei în comparație cu vecinii, ceea ce ar evidenția un posibil raport de analogie între subiecții indicați, față de care s-ar fi indus un tratament diferit prin alocarea unor suprafețe diferite de teren, cauza sau motivul invocat în legătură cu acest fapt se situează într-un raport indisolubil cu o prezumtivă nerespectare a legii. Acest aspect rezultă din însăși modul de formulare a plângerii și argumentația fondului, în speță acordarea unor suprafețe de teren unor persoane în condițiile în care nu s-au respectat termenele procedurale prevăzute de lege ori condițiile de fond, respectiv acordarea unor suprafețe de teren mai mari, în contextul în care aceste persoane nu aveau dreptul la acele suprafețe din imobil.

6.8. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazul în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591).

parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.).

6.9. Din acest punct de vedere, sub aspectul prevederilor art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în prezenta speță, Colegiul este de opinie că nu pot fi reținute prezumții de săvârșire a unor fapte de discriminare pe baza unui criteriu interzis de O.G. nr. 137/2000 republicată. O atare prezumție ar fi trebuit să permită cel puțin a se presupune existența unei legături de cauzalitate directă sau indirectă între un criteriu invocat și tratamentul diferit imputat în cauză. Însă, tocmai din acest punct de vedere, situația de fapt invocată în plângere pune în discuție drepturile subiective ale petentei indisolubil legate de alegația nerespectării și neaplicării prevederilor legii nr.18/1991. Or, în esență, neîndeplinirea obligațiilor stipulate de lege ori incorecta aplicare a legii nu poate fi cenzurată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, deoarece Colegiul nu se poate substitui unei instanțe judecătorești de verificare a legalității măsurilor de reconstituire și restituire a dreptului de proprietate ori a respectării cerințelor procedurale și de fond cu privire la reconstituirea acestor drepturi.

6.10. Acest fapt este determinat de lipsa unei prezumții de discriminare prima facie pe baza unui criteriu enumerat de legiuitor în art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Dimpotrivă, alegațiile invocate în plângere pornesc tocmai de la premisa nerespectării legii. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.Aspectele sesizate în plângere nu intră în competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite doamnei S M , cu domiciliul în în

VII. Modalitatea de plată a amenzii
Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian - Membru

PANFILE Anamaria – Membru

POP Ioana Liana – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

Data redactării 21.06.2010

Hotărâre Redactată: G.D., Tehnored. A.P., 2 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

